

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

กระแสการไหลบ่าของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้คนทั่วโลกรับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีแบบแผนการดำเนินชีวิตรวมทั้งมีความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันจนทำให้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมในอดีตกำลังจะเลือนหายไปคนรุ่นใหม่อาจไม่มีความเข้าใจได้ว่าสิ่งใดคือ ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนเอง อย่างไรก็ตามความแตกต่างทางด้านภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมที่ยังดำเนินอยู่ในชุมชนเล็กๆ ของสังคมจะช่วยให้การดำรงอยู่ของความเป็นตัวตนที่แท้จริง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนนั้นอย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นจังหวัดทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยและเป็นจังหวัดศูนย์กลางแห่งการเชื่อมโยงเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมอีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนล่าง

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจังหวัดพิษณุโลก ได้รับผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งอันเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างเมืองหลวงคือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่ไม่เพียงเท่านั้นเทคโนโลยีทันสมัยที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยังส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กและเยาวชนในจังหวัดพิษณุโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวถูกแสดงออกทางพฤติกรรมวัฒนธรรมแบบใหม่ของเด็กและเยาวชน อาทิ ภาษา การแต่งกาย รวมไปถึงการเลือนหายไปของสื่อพื้นบ้านเยาวชนโดยส่วนใหญ่จะมองว่าสื่อพื้นบ้านไม่น่าสนใจและทันสมัยเท่ากับสื่อร่วมสมัยอย่างโทรทัศน์ ที่เต็มไปด้วยรายการที่มีเนื้อหาและจังหวะดนตรีที่เข้ายวนใจให้เยาวชนได้ติดตามโดยตลอด 24 ชั่วโมง รวมทั้งการตลาดของสังคมออนไลน์ที่ดึงดูดใจเด็กและเยาวชนหันมาพึ่งพาการสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือ อันกระตุ้นด้วยกลไกทางการตลาดไม่ว่าจะเป็นการลดราคา การขายในราคาที่ถูกลงกว่าในราคาที่ตั้งเอาไว้ ตัวแปรทั้งหมดนี้มีผลทำให้สื่อพื้นบ้านที่ได้รับการพัฒนาในอดีตอย่างเช่นมังคละที่มีอายุมานานกว่า 100 ปี เนื่องจากถูกค้นพบตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2444 ที่บริเวณวัดสภาน้ำมนต์ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก (พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์, 2506, หน้า 23-25) ได้ถูกลดบทบาทและการเลือนหายไปในส่วนของผู้ผลิตมังคละเช่นเดียวกับสื่อพื้นบ้านประเภทอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นพ็อนการรำลำตัดหนังตะลุง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามสื่อพื้นบ้านต่างๆ เหล่านั้นได้ถูกรื้อฟื้นผลิตซ้ำขึ้นใหม่จะเห็นได้จากการศึกษาผ่านรายการโทรทัศน์อันเกิดจากการดำรงรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนเล็กๆ ในชุมชนแต่ละพื้นที่รวมถึงสื่อมวลชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมด้วยการนำเอาสื่อพื้นบ้านมาเป็นเนื้อหา เช่น งานของอินทิดา สุวรรณ (2540) พบว่า รายการโทรทัศน์ช่อง 11 นครศรีธรรมราชได้นำเอาหนังตะลุงที่เป็นผู้ผลิตตัวหนังได้ถูกผลิตซ้ำผ่านรายการโทรทัศน์ ประกอบไปด้วย บทบาท 4 ประการ คือ การประพฤติปฏิบัติตนในสังคม ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ความรู้เรื่องสภาพทั่วไปทางการเมืองและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันจะสามารถนำมาต่อยอดเพื่อผลิตซ้ำผ่านรายการโทรทัศน์เช่นเดียวกันงานของกมล บันกลาง และคณะ (2548) ลิเกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่พบว่า ปัจจัยในด้านทัศนคติของผู้ประกอบอาชีพลิเกที่มีความรักในการเล่นลิเก ครอบครัวยุโรปประกอบอาชีพลิเกหรือปัจจัยด้านรางวัลจากแม่ยก รวมถึงปัจจัยด้านการเกื้อกูลกันของกลุ่มผู้ประกอบการด้วยกันเองนำไปสู่ค่าจ้างให้ลิเกสามารถดำรงอยู่ได้ถึงปัจจุบัน อีกทั้งลำตัด หมอลำ เพลงลูกทุ่งที่สามารถอยู่รอดได้เพราะมีการผลิตผ่านสื่อมวลชน ผ่านรายการโทรทัศน์ แผ่นซีดี เพื่อทำให้นักแสดงลำตัดลิเก ถูกกล่าวขานในปัจจุบันมิได้เป็นเพียงชื่อในตำนานที่หายไป

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่าสื่อพื้นบ้านได้รับการกล่าวขานแสดงว่าสื่อพื้นบ้านที่ไม่ปะทะกับสื่อมวลชนและสื่อมวลชนเองก็มีได้แสดงแสนยานุภาพเหนือสื่อพื้นบ้าน อันทำให้ทั้งสองสื่อสามารถช่วยเหลือพึ่งพาห้วางกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ เรย์มอนด์ วิลเลียมส์ (Raymond Williams) และสจวร์ต ฮอลล์ (Stuart Hall) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การผลิตซ้ำของสื่อพื้นบ้านผ่านสื่อมวลชนนั้นต่างทำหน้าที่เอื้อเพื่อต่อกันและกัน (กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2553, หน้า 643-645) จากสิ่งนี้เองผู้วิจัยมองว่ามังคละซึ่งเป็นสื่อพื้นบ้านในจังหวัดพิษณุโลกอันเป็นภูมิปัญญาของผู้วิจัยและมังคละยังคงแสดงตัวตนที่ชัดเจนในหมู่บ้านชุมชนเล็กๆ ผู้วิจัยจึงสนใจในเบื้องต้นและทำการศึกษาเอกสารเชิงประวัติศาสตร์พบว่า มังคละมีอายุมากกว่า 100 ปีจากนั้นถูกแพร่กระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ ของชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำยมและน่าน ซึ่งนิยมเล่นในจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์

นอกจากนี้ สันติ ศิริคชพันธุ์ (2540, หน้า 1) กล่าวถึง องค์ประกอบของมังคละว่าต้องมีบุคคลที่ทำหน้าที่ในการผลิตหรือถ่ายทอด โดยแบ่งออกเป็น นักดนตรีและนักร้อง ซึ่งนักดนตรีจะใช้เครื่องดนตรีที่ให้จังหวะ เช่น กลองมังคละ กลองยี่น กลองหลอน ฉาบและมีปีในการให้ทำนองผสมผสานกับนักร้องซึ่งจะต้องออกแบบและประดิษฐ์ท่ารำที่มีเนื้อหาสะท้อนวิถีชีวิตของสังคมหรือพฤติกรรมของคนหนุ่มคนสาว อาทิ ท่าเจ้าชู้ยักษ์ ท่าเจ้าชู้ไก่แจ้ ท่าป้อและท่าเมิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งนักดนตรีและนักร้องเป็นผู้ถ่ายทอดสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้นผ่านการแสดง

เช่น งานกฐิน งานผ้าป่า งานตรุษสงกรานต์ งานบวช งานศพและงานในเทศกาลต่างๆ นั้นแสดงให้เห็นว่าสื่อพื้นบ้านอย่างมังคละไม่มีข้อจำกัดเหมือนสื่อพื้นบ้านบางชนิด คือสามารถเล่นได้ทั้งงานมงคลและอวมงคล ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับแบบจำลองกระบวนการสื่อสารที่ถือว่า เป็นกระบวนการที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมสื่อพื้นบ้านให้ดำรงคงอยู่ได้ในอนาคตคือแบบจำลอง การสื่อสารของลาสเวลล์ (Harold, D. Lasswell as cited in D. McQuail and S. Windahl, 1993, p.13) อันเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยจะใช้ในการศึกษาการสื่อสารของสื่อพื้นบ้านและพิจารณาสื่อพื้นบ้าน ในฐานะกระบวนการผลิตวัฒนธรรม (Cultural production) อย่างหนึ่งของสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์ กับสถาบันอื่นของสังคม เช่น รูปแบบการแสดงของสื่อพื้นบ้าน แม้จะไม่ได้เก็บสแตงส์จากผู้เข้าชม แต่ก็มีมิติทางเศรษฐกิจ เช่น ผู้ว่าจ้างให้มีการแสดง มักจะเป็นเจ้าภาพที่จัดงานบุญประเภทต่างๆ เช่น งานบวช งานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ (กาญจนา แก้วเทพ, 2544, หน้า 437) โดยผู้วิจัยได้นำ แนวคิดของเรย์มอนด์ วิลเลียมส์ ในเรื่องของการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมมาศึกษาสื่อพื้นบ้าน วัฒนธรรมที่มีชีวิต (Lived culture) อันเป็นวัฒนธรรม สื่อพื้นบ้านที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้น ซึ่งวัฒนธรรมที่มีชีวิตจะถูกเลือกสรรจากผู้ที่มีอำนาจหรือที่เรียกว่าประเพณีในการเลือกสรร (Selective tradition) ให้กลายเป็นวัฒนธรรมที่ถูกบันทึกไว้ (Recorded culture) เพื่อนำไปผลิตซ้ำ (Reproduction) ให้ยังคงดำรงอยู่ต่อไป (กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2553, หน้า 664)

มังคละได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นเรื่อยมาจนถึงเวลาปัจจุบันโดยผู้วิจัยพบว่ามียุคกลุ่ม คนที่นำเอามังคละมาแสดงในพื้นที่สาธารณะอยู่มากมายทั้งที่ยังดำเนินกิจกรรมมังคละอยู่และที่มิ การลดจำนวนลงไปตามกาลเวลา เนื่องจากถูกกลืนไปกับวัฒนธรรมใหม่ๆ หรือไม่มีผู้สืบทอด ไม่มี เครือข่าย ไม่มีช่องทางในการเผยแพร่ ไม่มีกลุ่มเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตามมังคละที่ยังคงดำเนิน กิจกรรมอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่า มีมังคละคณะต่างๆ มากมาย อาทิ ดนตรีมังคละคณะนพเก้า ดนตรีมังคละคณะล้อมมังคละ ดนตรีมังคละคณะพรเมืองพรหม ดนตรีมังคละคณะเจริญไผ่ยอดอน และดนตรีมังคละคณะทองอยู่ (กองวิชาการและแผนงานเทศบาลนครพิษณุโลก, 2555, หน้า 5) หรือมังคละที่มีการถ่ายทอดทำรำจากบุคคลต่างๆ ได้แก่ รำมังคละของ อนงค์ นาคสวัสดิ์ ระเบียบศรี ศรีนพมาศ มหาวิทยาลัยนเรศวร รำมังคละลีลาของ นิภารัตน์ กาญจนโชติ และรำมังคละกล้วยตาก ของวัฒนศักดิ์ ล้นโดษ และคณะ เป็นต้น (นุชนาฏ ดีเจริญ, 2544, หน้า 44-132) นอกจากนี้ยังมี มังคละกลุ่มใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมาอีกหลายกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มมังคละในโรงเรียน อาทิ โรงเรียนวัด จอมทองโรงเรียนเทศบาล 2 (โรงเรียนวัดคูหาสวรรค์) หรือกลุ่มมังคละในมหาวิทยาลัย อาทิ มังคละ ช่อแก้วมหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งจะเห็นได้ว่ามังคละได้ เปลี่ยนแปลงบทบาทตัวเองจากเดิมที่เคยแสดงเพียงในหมู่บ้านชุมชนมีเครื่องดนตรีไม่กี่ชิ้นแต่ปัจจุบัน

มีการประยุกต์ทั้งเครื่องดนตรี เพลง ท่ารำ รวมถึงเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นกระบวนการผลิตซ้ำอย่างหนึ่งของสื่อพื้นบ้านและทำให้ผู้วิจัยสามารถสืบค้นได้ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

ประการต่อมาเมื่อสื่อพื้นบ้านอย่างมังคละถูกนำไปเป็นเนื้อหาผ่านสื่อมวลชน เช่น รายการโทรทัศน์ อาทิ รายการคุณพระช่วย ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์และรายการห้องข่าว 7 สี ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 มังคละจะถูกนำไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้น่าสนใจในลักษณะใดและมีกระบวนการในการสร้างสรรค์อย่างไร จนทำให้มังคละเป็นสื่อที่ถูกกล่าวขานในสังคมปัจจุบันอันจะส่งผลต่อการดำรงตัวอยู่ได้ของวงมังคละ ซึ่งเป็นหน่วยตัวอย่างในการศึกษาโดยพื้นที่ของการศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 9 อำเภอของจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยเลือกศึกษา 2 อำเภอ คือ อำเภอเมือง และอำเภอพรหมพิราม เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ผู้วิจัยมีความใกล้ชิดประกอบกับทั้ง 2 อำเภอ มีมังคละจำนวนหลายวงและยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน และขอบเขตต่อไปก็คือ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพทางสังคม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มชาวบ้าน โดยทั้ง 2 กลุ่มจะถูกนิยามไว้ในคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องและกลุ่มที่เป็นเด็กและเยาวชนอันเป็นผู้รับสารที่สำคัญในสถาบันการศึกษาในชุมชนนั้นๆ เพราะได้รับการถ่ายทอดมาอย่างมีแบบแผนอันเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ในการผลิตซ้ำและถ่ายทอดสื่อพื้นบ้านชนิดนี้ไปยังคนรุ่นใหม่ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารของสื่อพื้นบ้านมังคละ
2. เพื่อศึกษาการผลิตซ้ำสื่อพื้นบ้านมังคละ

ปัญหานำวิจัย

1. เหตุใดมังคละจึงถูกเลือกให้เป็นสื่อพื้นบ้านที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. มังคละในจังหวัดพิษณุโลกมีกระบวนการสื่อสารอย่างไร
3. เยาวชนรุ่นใหม่มีแนวทางในการสืบทอดสื่อพื้นบ้านมังคละอย่างไร

ข้อสันนิษฐานในการวิจัย

1. มังคละถูกค้นพบครั้งแรกที่จังหวัดพิษณุโลกจึงเริ่มมีการเล่นและสืบทอด เพื่อให้กลายเป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัดพิษณุโลก
2. มังคละในจังหวัดพิษณุโลกมีกระบวนการสื่อสารเพื่อการผลิตซ้ำที่มีประสิทธิภาพที่สามารถทำให้มังคละยังคงดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น
3. เยาวชนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะผลิตซ้ำสื่อพื้นบ้านมังคละผ่านช่องทางต่างๆ มากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดในการศึกษา

ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในระยะเวลาของการศึกษาที่ต้องสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด โดยผู้วิจัยอาศัยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมกับวงมังคละ 1 วง คือ มังคละวงทองอยู่ ในช่วงเดือน ธันวาคม 2556 ถึงเดือนมกราคม 2557 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ผู้วิจัยจะใช้สัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) กับหัวหน้าวงมังคละและผู้แสดงหรือผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับมังคละได้ โดยที่หัวหน้าวงจะทำการบอกต่อไปยังบุคคลดังกล่าว (Snowball)

ระยะเวลาในการศึกษา

เดือนตุลาคม 2556 - กรกฎาคม 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสื่อสาร หมายถึง การนำเสนอเรื่องราวมังคละจังหวัดพิษณุโลกที่ศึกษาจากบุคคลไปยังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายนอกผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของสื่อพื้นบ้านในท้องถิ่น
2. การผลิตซ้ำ หมายถึง การผลิตขึ้นมาใหม่ของสื่อพื้นบ้านมังคละจนทำให้เป็นที่รู้จักที่ได้รับการทำซ้ำสืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่นเพื่ออนุรักษ์หรือปรับประยุกต์มังคละของกลุ่มคน ชุมชน และสังคมให้ดำรงอยู่ กระทำผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การแสดงสื่อมวลชน หลักสูตรการศึกษา ฯลฯ
3. มังคละ หมายถึง ดนตรีพื้นบ้านชนิดหนึ่งประกอบไปด้วย นักแสดง นักดนตรี เครื่องดนตรี อันประกอบไปด้วย กลองมังคละ กลองยี่น กลองหลอน ฉาบ ฉิ่ง ปี่ และฆ้อง เป็นต้น ส่วนเพลงทำรำ ส่วนใหญ่นิยมเล่นในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคือจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์

4. กลุ่มมังคละที่มีสถานภาพทางสังคม หมายถึง วงมังคละที่มีหัวหน้าวงเป็นบุคคลซึ่งเคยมีหรือมีบทบาทหน้าที่ในสังคม เช่น ข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ นักการเมืองท้องถิ่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ มังคละวงทองอยู่ ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และมังคละซ่อแก้ว มหาวิทยาลัยนเรศวร

5. กลุ่มมังคละที่เป็นกลุ่มชาวบ้าน หมายถึง วงมังคละที่ดำเนินการ กิจกรรมโดยมีหัวหน้าเป็นคนในชุมชน ได้แก่ มังคละคณะพระเมืองพรหม ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก และมังคละคณะเจริญไผ่ชอดอน ตำบลไผ่ชอดอน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

6. ผู้ผลิต/ ผู้ส่งสาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดมังคละ ได้แก่ หัวหน้าวง อาจารย์ผู้สอน ผู้รำ นักดนตรี

7. สาร หมายถึง ท่ารำ บทเพลงของแต่ละวง

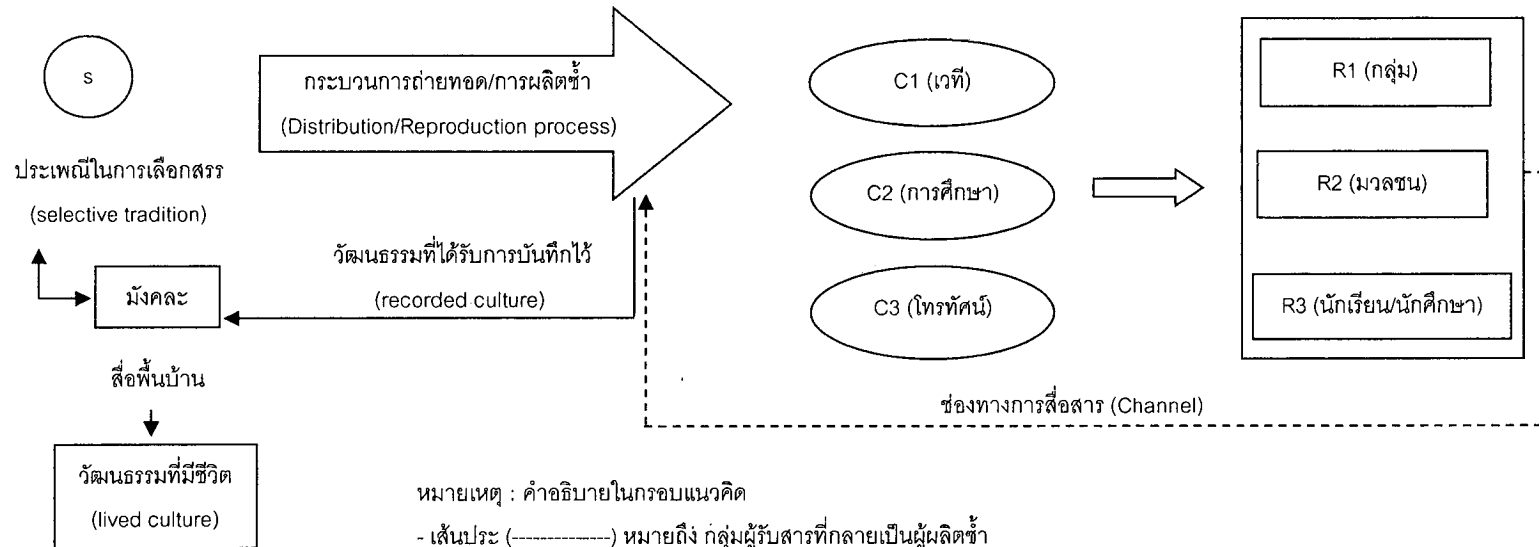
8. ช่องทาง หมายถึง สถานที่หรือพื้นที่ในการเผยแพร่มังคละ การแสดง การประกวด หลักสูตรการศึกษาและช่องทางผ่านสื่อโทรทัศน์

9. ผู้รับสาร หมายถึง เยาวชนผู้ที่ได้รับชมและแสดงมังคละ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบการสื่อสารของสื่อพื้นบ้านอย่างมังคละจังหวัดพิษณุโลก
2. ทราบแนวทางการผลิตซ้ำสื่อพื้นบ้านมังคละเพื่อเป็นการสืบทอดสื่อพื้นบ้านมังคละให้ดำรงอยู่ต่อไป

กรอบแนวคิด

หมายเหตุ : คำอธิบายในกรอบแนวคิด

- เส้นประ (-----) หมายถึง กลุ่มผู้รับสารที่กลายเป็นผู้ผลิตซ้ำ
- S (Sender) หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการผลิตมังคละ
- C (Channel) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารทุกรูปแบบ อาทิ เวทีการแสดง การแข่งขัน รายการโทรทัศน์ หลักสูตรการศึกษา
- R (Receiver) หมายถึง ผู้รับสารที่อยู่ในบริบทของช่องทางการสื่อสารนั้นๆ อาทิ กลุ่มผู้ชม มวลชน นักศึกษา นักเรียน
- ประเพณีการเลือกสรร (Selective tradition) หมายถึง มังคละแต่อาจมีสื่อพื้นบ้านประเภทอื่นๆ ที่ได้รับการผลิตซ้ำไปแล้วก็ได้
- กระบวนการถ่ายทอด/กระบวนการผลิตซ้ำ (Distribution/ Reproduction process) หมายถึง ขั้นตอนเริ่มต้นตั้งแต่การคิดดนตรี ทำรำ การเชื่อมโยงเนื้อหาบททำรำและจังหวะของดนตรีรวมไปถึงการหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะทำให้มังคละได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้ชม จนนำไปสู่การผลิตผ่านช่องทางอื่นๆ ไปยังกลุ่มผู้รับสารอื่นๆ ได้
- สื่อพื้นบ้านที่ได้รับการบันทึกไว้ (Recorded culture) หมายถึง มังคละที่ได้รับการบันทึกและถ่ายทอดผ่านรูปแบบวิธีการที่หลากหลายจนทำให้เป็นที่รู้จักในกลุ่มคนภายนอก

ภาพ 1 กรอบแนวคิด